

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **K. P.**
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Kolářem
sídlem Karlovo nám. 28, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Dopravní a energetický stavební úřad**
sídlem Nábř. Ludvíka Svobody 1222/12, 110 00 Praha 1

za účasti: **ČEPS, a. s., IČ: 25702556**
sídlem Elektrárenská 774/2, 101 52 Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. DESU/031/025978/25 ze dne 7. 10. 2025, ve věci
omezení vlastnického práva,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobní námítky a stanoviska žalovaného a OZNŘ

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 14. 11. 2025 domáhal zrušení výroku I. rozhodnutí žalovaného č. j. DESU/031/025978/25 ze dne 7. 10. 2025, kterým bylo ve prospěch osoby zúčastněné na řízení omezeno vlastnické právo žalobce zřízením věcného břemene spočívajícího ve zřízení služebnosti strpění modernizace a posílení liniové stavby vedení přenosové soustavy, přetnutím vyvlastňovaných pozemků vodiči vedení přenosové soustavy, a to v ploše pozemků vymezené kolmým průmětem krajních vodičů tohoto vedení. Plošný rozsah činí 483,3 m² k pozemku parc. č. X, v rozsahu 156,3 m² k pozemku parc. č. XA, v rozsahu 3,8 m² k pozemku parc. č. XB a v rozsahu 129,9 m² k pozemku parc. č. XC, vše zapsáno na LV XD v k. ú. X; dále bylo rozhodnuto, že vyvlastnitel je povinen zahájit uskutečnění účelu vyvlastnění ve lhůtě 4 let od nabytí právní moci rozhodnutí.
2. Žalobce v žalobě předně namítl (*první námitka*), že došlo k porušení ustanovení § 33 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, neboť žadatel – společnost ČEPS, a. s., byl zastoupen společností ČEPS Invest, a. s., která byla dále zastoupena společností INKOS-OSTRAVA, a. s. Správní řád však neumožňuje mít v řízení více než jednoho zástupce. Navíc dualita zástupců způsobovala nejistotu, kdo vůbec byl oprávněn obrátit se na žalobce jménem ČEPS, a. s., s požadavkem na uzavření smlouvy o zřízení služebnosti, a zda je splněna podmínka vyčerpání možnosti dosažení dohody s vyvlastňovaným.
3. Dále (*druhá námitka*) žalobce namítl porušení ustanovení § 3a zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury (dále jen „urychlovací zákon“). Zatímco zákon stanoví, že smlouva má založit právo vyvlastňovaného na vrácení převedených práv, pokud nebude zahájen účel převodu do 5 let od uzavření smlouvy, což podle žalobce znamená možnost výpovědi smlouvy nebo odstoupení od smlouvy, předložený návrh smlouvy uváděl, že v případě nezahájení záměru se oprávněný zavazuje na návrh povinného přistoupit na vrácení převedených práv zrušením věcného břemene. Žalobce má zato, že mu smlouvou byla poskytnuta jen možnost požádat oprávněného o zrušení věcného břemene, přičemž k tomuto zrušení dojde až souhlasným projevem vůle obou stran, jehož podmínky nejsou předem dány. Žalobce k tomu poznamenal, že mu nelze vyčítat, že v negociačním procesu nepožadoval úpravu příslušné pasáže v návrhu smlouvy, neboť na tuto úpravu zástupce ČEPS, a. s., nepřistoupil ani ve 30denní lhůtě pro dosažení dohody poskytnuté již v rámci vyvlastňovacího řízení.
4. V *třetí námitce* žalobce namítl, že v napadeném rozhodnutí není řádně zdůvodněna převaha veřejného zájmu nad zachováním práv žalobce; odvolal se na závěry Nejvyššího správního soudu vyslovené v rozsudku č. j. 8 As 187/2016-51 ze dne 29. 8. 2017 a nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 24/04 ze dne 28. 6. 2005. Vyplývá-li veřejný zájem ze zákona (jako v projednávaném případě), neruší se tím požadavek hodnocení převahy tohoto zájmu. Tato převaha je v napadeném rozhodnutí pouze tvrzena, nikoli však podložena konkrétními úvahami.
5. Konečně (*čtvrtá námitka*) žalobce namítl, že k záměru bylo zřízeno smluvní věcné břemeno. Nelze proto požadovat vyvlastněním věcné břemeno pro stejný záměr s argumentací veřejného zájmu. Na toto žalovaný v napadeném rozhodnutí nereagoval a jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Postup žalovaného odporuje § 4 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění.

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Zrekapituloval průběh řízení. K první námitce (vada v zastoupení žadatele) uvedl, že vyvlastnitelem je nesporně společnost ČEPS, a.s. Ta v řízení neměla více zástupců, ale došlo k jejich řetězení, což § 33 správního řádu výslovně připouští. v řízení za žadatele vždy vystupoval jen jeden řádně identifikovaný zmocněnec. Ke druhé námitce (nedostatečné založení práva na vrácení převedených práv) odkázal na její vypořádání v napadeném rozhodnutí a dodal, že návrh smlouvy uváděl jasnou a vymahatelnou povinnost oprávněného, která je v souladu se zákonem. Ke třetí námitce (nedostatečné posouzení převahy veřejného zájmu) žalovaný uvedl, že rozhodnutí obsahuje podrobné a konkrétní odůvodnění veřejného zájmu. K čtvrté žalobní námitce (předchozí smluvní věcné břemeno) žalovaný odkázal na její vypořádání v napadeném rozhodnutí konkrétně na stranách 9 a 10. Zdůraznil, že věcná břemena se navzájem nepřekrývají, ale doplňují se.
7. Osoba zúčastněná na řízení k řetězení zplnomocnění uvedla, že toto je výslovně umožněno ustanovením § 33 odst. 3 správního řádu. Po celou dobu negociačního procesu i vyvlastňovacího řízení nebylo pochyb o tom, kdo je za ČEPS, a. s., vůči žalobci i žalovanému oprávněn jednat. Veškerých jednání se nadto účastnil vždy jen jeden zástupce společnosti ČEPS, a. s. Ke druhé námitce uvedl, že znění článku 4.3 návrhu smlouvy o zřízení věcného břemene je v souladu s § 3a urychlovacího zákona.

Rozhodnutí bez jednání a zjištění ze správního spisu

8. Soud rozhodl ve věci bez jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
10. Z obsahu správních spisů soud zjistil následující. Před zahájením vyvlastňovacího řízení zaslala zúčastněná osoba žalobci dne 18. 2. 2025 návrh smlouvy, obsahující v čl. 4.3 text následujícího znění: *„Pokud oprávněný nezhájí do 5 let od uzavření této smlouvy uskutečňování účelu, pro který bylo zřízeno Věcné břemeno, zavazuje se oprávněný na návrh povinného přistoupit k vrácení převedených práv zrušením Věcného břemene podle této smlouvy.“* Na návrh žalobce nereagoval.
11. Zúčastněná osoba udělila pro úkony rozhodné pro toto řízení plnou moc společnosti ČEPS Invest, a. s., která zmocnila k jednání za sebe společnost INKOS-OSTRAVA, a. s. Vyvlastňovací řízení bylo zahájeno na základě žádosti zúčastněné osoby podané Dopravnímu a energetickému stavebnímu úřadu dne 22. 5. 2025. Žádost zdůvodnila tím, že zajištění předmětných práv k pozemku je zapotřebí pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby vedení přenosové elektrizační soustavy „V406/407 Kočín – Mírovka, nové vedení 400 kV“, pro niž bylo vydáno pravomocné územní rozhodnutí. Žalovaný vyrozuměl o řízení účastníky a katastrální úřad. O zahájení vyvlastňovacího řízení a nařídil na 22. 7. 2025 ústní jednání. U jednání zástupce žalobce uvedl, že věcné břemeno již bylo zřízeno v minulosti smlouvou z roku 2014 a z roku 2015, přičemž nelze ověřit, zda se staré a nové věcné břemeno nepřekrývá. Dále namítl, že návrh smlouvy nezakládá vyvlastňovanému právo na vrácení vyvlastněných práv. Vyvlastňovací úřad napadeným rozhodnutím o vyvlastnění v rozsahu, jak výše uvedeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje

První námitka – procesní pochybení

12. Pokud se týče první námitky spočívající ve vadném zastoupení zúčastněné osoby, pak k tomu soud uvádí, že § 33 odst. 2 správního řádu připouští, aby zástupce pověřil další osobu k jednání za zastoupeného. Žalobce nenamítal, že by nebyly splněny podmínky v daných ustanoveních uvedené. Žádnou procesní vadu stran zastoupení zúčastněné osoby proto soud neshledal.

Druhá námitka – nedostatek negociačního procesu

13. Žalobce dále namítal, že návrh smlouvy v čl. 4.3 neodpovídal ustanovení § 3a zákona č. 416/2019 Sb., urychlovacího zákona. Uvedené ustanovení zní takto: „*Smlouva o získání potřebných práv k pozemku nebo ke stavbě podle zákona upravujícího vyvlastnění musí v případě, že se jí získávají práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění stavby dopravní, energetické nebo těžební infrastruktury, infrastruktury pro ukládání oxidu uhličitého nebo infrastruktury elektronických komunikací, založit též právo osoby, která touto smlouvou převádí potřebná práva k pozemku nebo stavbě, na vrácení převedených práv, pokud nebude zahájeno uskutečňování účelu převodu do 5 let od uzavření smlouvy. Získávají-li se práva podle věty první převodem spoluvlastnického podílu, předkupní právo spoluvlastníka k tomuto podílu vzniklé ze zákona nebo zřízené smlouvou se neuplatní.*“
14. V návrhu smlouvy je v článku 4.3 uvedeno: *Pokud oprávněný nezahájí do 5 let od uzavření této smlouvy uskutečňování účelu, pro který bylo zřízeno Věcné břemeno, zavazuje se oprávněný na návrh povinného přistoupit k vrácení převedených práv zrušením Věcného břemene podle této smlouvy.*
15. Žalobce z toho dovozoval, že návrh smlouvy s vadně formulovanou povinností nemohl založit splnění podmínky § 5 vyvlastňovacího zákona (touto podmínkou je řádný, avšak neúspěšný negociační proces).
16. Spornou otázkou je tedy to, co lze rozumět pod založením práva na vrácení převedených práv. Krajský soud se touto otázkou již zabýval v rozsudku č. j. 39 A 12/2025 – 43 dne 29. 1. 2026. Jeho zde vyslovenému závěru přisvědčil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 4 As 30/2026 – 30 dne 25. 3. 2026. Za situace, kdy argumentace žalobce je totožná, jako ve věci řešené zdejším soudem ve výše uvedeném rozsudku a Nejvyšší správním soudem, nemá krajský soud nyní důvod se od tohoto závěru odchýlit. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v odstavci 24 a 25, návrh smlouvy v zásadě odráží znění § 3a urychlovacího zákona, pouze hovoří i závazku osoby zúčastněné na řízení, zatímco urychlovací zákon nahlíží na tuto situace prizmatem práva osoby převádějící svá práva, což je podle Nejvyššího správního soudu „pouze druhá strana téže mince“. Nejvyšší správní soud dal přednost jazykovému výkladu daného ustanovení před žalobcem požadovaným výkladem e ratione legis, pro jehož užití neshledal podmínky. Dospěl totiž k závěru, že byť požadavek na odstoupení od smlouvy by vedl k přímočařejší cestě žalobce ke zrušení omezení věcným břemenem, nelze ani ze samotného textu zákona, ani z důvodové zprávy dovodit, že by založení práva odstoupit od smlouvy mělo být úmyslem zákonodárce. Postup uvedený v § 3a urychlovacího zákona je způsobilý žalobcova práva ochránit stejně efektivně, když v případě nespolečné práce zakládá právo žalobce domáhat se u soudu nahrazení projevu vůle osoby zúčastněné na řízení, přičemž dostatečnou motivací ke splnění smluvního závazku může být právě snaha vyhnout se soudním nákladům. V případě odstoupení od smlouvy by sice došlo

ke zrušení věcného břemene pouze jednáním žalobce, k jeho výmazu z katastru nemovitostí by však opět byla zapotřebí spolupráce osoby zúčastněné na řízení. Výklad žalobcem zastávaný tak podle Nejvyššího správního soud nemá oporu ani ve výslovném textu zákona ani v jeho smyslu (viz odstavce 23 až 43 citovaného rozsudku). Krajský soud se s tímto zcela ztotožňuje, když pro žalobcem dovolávané právo výpovědi platí totéž co pro odstoupení od smlouvy. Ani zde nelze shledat vůli zákonodárce požadovat zakotvení práva výpovědi smlouvy vyvlastněnému. Nelze tedy vyvlastniteli vyčítat, že ji nepoužil, když zvolená konstrukce je způsobilá založit povinnost vyvlastnitelů právo vrátit i právo vyvlastněného jej požadovat Argumentaci žalobce a jeho první námitku proto neshledal důvodnou.

Třetí námitka –proporcionalita

17. Pokud se týče třetí námitky, že žalovaný náležitě nezdůvodnil převahu veřejného zájmu nad soukromými zájmy žalobce, soud uvádí následující. Mezi stranami není sporu o tom, že veřejný zájem na předmětné stavbě je dán přímo zákonem. Jak vyslovil Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2763/21 ze dne 30. 8. 2022 je v kompetenci zákonodárského sboru stanovení toho, co je v obecné rovině ve veřejném zájmu jako jedné z podmínek pro vyvlastnění nebo nuceného omezení vlastnického práva; nicméně v jednotlivé konkrétní věci má vyvlastňovací úřad poměřovat takto vymezený veřejný zájem s individuálními zájmy vyvlastňovaného. V projednávané věci žalovaný zdůraznil význam stavby, pro níž je vlastnické právo žalobce omezováno, kdy poukázal na to, že jejím účelem je modernizace přenosové soustavy v Kraji Vysočina, zajištění požadavků výkonových bilancí oblasti, větší spolehlivost rozvodů elektrické energie a bezvýpadkovosti dodávek elektrické energie. Následně konstatuje převahu tohoto veřejného zájmu nad zachováním dosavadních práv žalobce jakožto vyvlastňovaného.
18. Ačkoli uvedená formulace není pro svou kusost zcela uspokojivá, je pro soud dostatečná proto, že žalovaný popsal význam a důležitost předmětné stavby, přičemž žalobce ani v řízení, ale ani v žalobě nenabídl žádné tvrzení ohledně svého soukromého zájmu, s nímž by měl být veřejný zájem na modernizaci přenosové soustavy poměřen. Soud zdůrazňuje, že je povolán nikoli ke střezení bezvadnosti postupu správních orgánů, ale k ochraně veřejných subjektivních práv žalobců (srov. § 2 s. ř. s. a k tomu např. rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 62 Ca 12/2006-600 ze dne 17. 10. 2006, publ. pod č. 1527/2008 Sb. r. NSS). Ze žaloby nelze nikterak dovodit, jak bylo jeho veřejné subjektivní právo dotčeno nepoměrem jeho soukromého zájmu, který ve vyvlastňovacím řízení nevyjevil, a to ani u ústního jednání.
19. Obdobnou námitku týkající se absence poměření soukromého práva žalobce a veřejného zájmu při pasivitě vyvlastňovaného v řízení se zabýval Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku 4 As 30/2026, kde dospěl ke stejnému závěru, jako nyní krajský soud. Uvedl, že „*nejde přitom o to, že by měl být vyvlastňovací úřad zbaven povinnosti provést test proporcionality (resp. jeho třetí krok), pokud vyvlastňovaný nepřednesl konkrétní tvrzení, z nichž by bylo možné dovozovat převahu zachování jeho dosavadních práv nad veřejným zájmem na realizaci účelu vyvlastnění. Pokud však vyvlastňovaný tyto skutečnosti nepřednese, zpravidla neexistuje způsob, jak by se o nich vyvlastňovací úřad mohl dozvědět, tedy zohlednit je v rámci posledního kroku testu proporcionality*“ (odstavec 51). A dodal, „*z uvedených skutečností (které stěžovatel nijak nerozporuje) je patrné, že veřejný zájem na realizaci účelu vyvlastnění je velmi silný a omezení vlastnického práva jako takové (bez zohlednění případných specifických okolností) mu nemůže konkurovat. Vzhledem k tomu, že stěžovatel netvrdil žádné konkrétní skutečnosti,*

Shodu s prvopisem potvrzuje

kterými by se měl žalovaný zabývat, považuje Nejvyšší správní soud pregnantní vymezení takto silného veřejného zájmu s následným dovětkem, že převáží nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného, za dostatečné“ (odstavec 54). Nejvyšší správní soud v nedávném rozsudku ze dne 18. 3. 2026, č. j. 2 As 212/2025 – 46 k téže problematice výslovně uvedl, že vyvlastňovací úřad nenese ve vztahu k podmínce, že veřejný zájem na dosažení účelu vyvlastnění převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastněného, odpovědnost za řádné zjištění skutkového stavu a není povinen vyhledávat a provést důkazy nenavržené účastníky ani je vyzývat k označení důkazů na podporu jejich tvrzení (právní věta tohoto rozsudku). V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud zdůraznil odpovědnost účastníků řízení za jeho výsledek; byť vyvlastňovací řízení není řízením sporným, jeho procesním pravidlům se v tomto blíží. Pokud byl tedy žalobce ohledně svých soukromých zájmů, která měla být poměřována se zájmem veřejným, ve vyvlastňovacím řízení pasivní, pak lze považovat žalovaným provedený test proporcionality za v tomto případě dostatečný. Krajský soud proto uzavírá, že ani třetí námitka není důvodná.

Čtvrtá námitka – smluvní věcné břemeno

20. Poslední námitkou žalobce namítl, že zde již existuje smluvní věcné břemeno z roku 2014 a proto byl vyvlastněn v rozsahu odporujícím ustanovení § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Žalovaný se s jeho námitkou nevypořádal.
21. Krajský soud v napadeném rozhodnutí ověřil, že žalovaný na námitku žalobce týkající se smlouvy o věcném břemeni z roku 2014, resp. 2015 reagoval na straně 9 a 10. Uvedl, že předmětem vyvlastňovacího řízení nejsou části pozemků, na nichž byla věcná břemena zřízena v roce 2014, ale části, které v důsledku změny trasy promítnuté do územního rozhodnutí, nebyl smluvně pokryty. Porovnáním věcných břemen zakreslených v původních geometrických plánech a v nově vypracovaném geometrickém plánu lze vidět, že se vzájemně nepřekrývají a v souhrnu tvoří trasu vedení, která je předmětem pravomocného územního rozhodnutí. Uvedené je zřejmé též z nově pořízeného soutisku původních a nových věcných břemen. Předmětem vyvlastňovacího řízení je tedy pouze doplnění chybějících částí věcných břemen.
22. Žalovaný se tedy s námitkou žalobce vypořádal a námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí v této části není důvodná.
23. Žalobce proti tomuto vypořádání vznesl jedinou námitku, a to, že bylo – li pro záměr zřízeno smluvní věcné břemeno, nelze z důvodu změny trasy pro tentýž záměr požadovat nové s odkazem na veřejný zájem.
24. Podle § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění, *vyvlastnění lze provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem. Podle druhého odstavce, veřejný zájem na vyvlastnění musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení.*
25. Podle § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění je rozsah vyvlastnění omezen účelem vyvlastnění. Účelem vyvlastnění je v tomto případě provozování přenosové soustavy, konkrétně její modernizace, k čemuž vyvlastniteli svědčí územního rozhodnutí. Veřejný zájem na předmětné stavbě je dán přímo zákonem. Žalobce nečiní sporným, že vyvlastňovaný rozsah odpovídá tomuto územnímu rozhodnutí; krajský soud nahlédnutím do něj ověřil, že zde jsou žalobcovy pozemky pro umístěný záměr výslovně uvedeny. Stejně tak žalobce nic

nenamítá proti tomu, že nyní vyvlastňované pozemky a pozemky, ke kterým bylo zřízeno smluvní věcné břemeno, se nepřekrývají, jen že to nelze zjistit. Krajský soud nevidí žádný důvod, proč by to porovnáním nového geometrického plánu s podklady žalobce ke smlouvě z roku 2014 nebylo možné zjistit a žalobce nic v tomto směru neuvádí. Konečně, jejich nepřekrývání vyplývá ze soutisku, který je součástí spisu. Za této situace nelze z pouhé skutečnosti existence téhož smluvního věcného břemene pro daný záměr dovodit, že vyvlastňovaný rozsah neodpovídá účelu vyvlastnění. Žalobce v podstatě nesouhlasí se změnou trasy přenosové soustavy. Takový nesouhlas by byl relevantní pouze tehdy, pokud by změna trasy nesledovala vyvlastňovaný účel, což žalobce netvrdí, ani ze spisu nevyplývá. Navíc, pokud původní smluvně zřízené věcné břemeno bylo zřízeno postupem předvídaným v §3a zákona o urychlení, a nebylo využito, pak by byla na místě postup zde předvídaný, tedy vrácení převedených práv. Žalobce tak nebude nedůvodně zatížen. Ani tato námitka není důvodná.

Závěr a náhrada nákladů řízení

26. Na základě shora uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
27. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.
28. O náhradě nákladů zúčastněné osoby bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 5 s. ř. s. (ve znění účinném do 31. 12. 2025 – srov. čl. XI bod 2 zákona č. 314/2025 Sb.) tak, že jí náhrada nákladů nebyla přiznána, neboť nebyly splněny podmínky tam uvedené pro přiznání náhrady nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 16. dubna 2026

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu